

Sveriges roll i det internationella ekonomiska samarbetet – i går, i dag, i morgon

Stefan Ingves*

Stefan Ingves är riksbankschef sedan 2006.

Sverige har under lång tid haft en relativt stark röst i det internationella ekonomiska samarbetet. Härigenom har vi kunnat medverka till att utforma gemensamma regler och ramverk och sluppit vara hänvisade till att passivt acceptera vad omvärlden har bestämt. Förutsättningarna för ett litet land som Sverige att göra sin röst hörd i detta samarbete håller nu på att förändras kraftigt, bland annat till följd av skiftande globala styrkeförhållanden och omvälvande förändringar inom EU. Det behövs därför en diskussion om Sveriges framtida roll inom exempelvis EU-samarbetet som bygger på insikten att saker och ting förändras snabbt och att vi, som ett litet utrikeshandelsberoende land, måste förhålla oss till dessa nya förutsättningar.

1 Introduktion

Sverige har under det senaste århundradet varit starkt engagerat i internationellt samarbete, ett samarbete som har varit mycket gynnsamt för den svenska ekonomiska utvecklingen. Förutsättningarna för detta ekonomiska samarbete håller nu på att förändras kraftigt. Det beror bland annat på att den globala maktbalansen håller på att förändras. Den mest aktuella illustrationen av detta ligger förstås inte på det ekonomiska utan på det säkerhetspolitiska planet, i form av Rysslands invasion av Ukraina – en handling vars konsekvenser på kort och lång sikt är omöjliga att idag överblicka och går utöver vad som kommer att behandlas i den här artikeln. Helt klart är dock att det kommer att ha djupgående följder för det multilaterala samarbetet, också på det ekonomiska planet, även om det är svårt att säga hur. Ett annat tecken på den förändrade maktbalansen är att Kina och andra tillväxtekonomier växer i styrka och politiskt inflytande, medan det motsatta gäller för Europa. Inom Europa sker också snabba förändringar, utöver Ukrainakrisen. Å ena sidan har vi euroländerna som strävar efter att valutaunionen ska fungera bättre och vill fördjupa sitt

* Den här artikeln är en bearbetning och utveckling av idéer och tankar som jag har framfört vid olika seminarier och presentationer under senare år, bland annat vid Utrikespolitiska föreningen i Uppsala 2019 och Utrikespolitiska föreningen i Lund 2020. Jag vill tacka Mattias Hector för hjälp med att omforma föreläsningarna till en artikel. Jag vill även tacka Mira Barkå, Emma Bylund, José Camacho, Åsa Ekelund, Frida Fallan, Anders Lindström, Marianne Nessén, Jonas Niemeyer, Christina Nordh-Berntsson, Lena Strömberg, Ulf Söderström och Katarina Werder för kommentarer och hjälp med statistik och figurer.

samarbete, inte minst på det finansiella området. Å andra sidan har vi Storbritannien som nyligen tog steget ut ur EU för att man tror att man står starkare utanför.

I den här artikeln reflekterar jag över Sveriges hållning till internationellt samarbete, hur förutsättningarna har förändrats och vilka utmaningar Sverige står inför framöver. De reflektioner jag gör baseras på mina erfarenheter från internationella sammanhang där jag har verkat i olika egenskaper under nära 40 år, i något jag menar är en form av ekonomisk diplomati.

2 En historisk tillbakablick

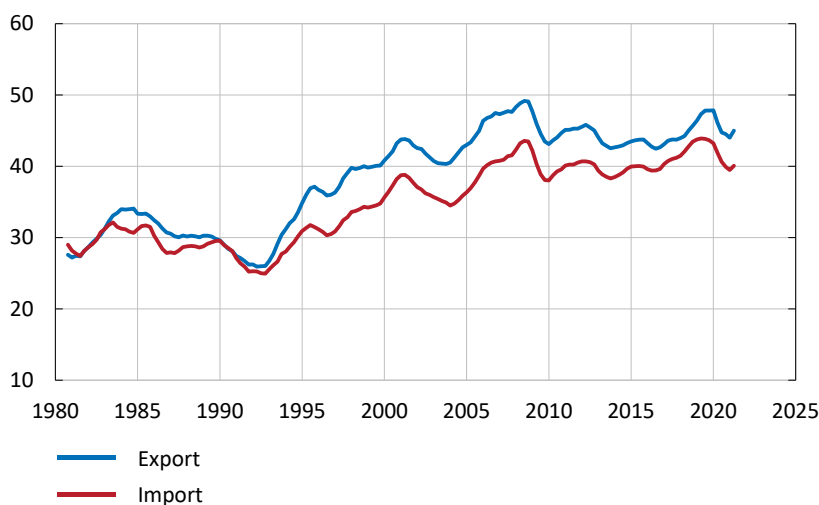
2.1 Ett litet land är beroende av sin omvärld

Den svenska ekonomins utveckling under 1900-talet är anmärkningsvärd. Från att i slutet av 1800-talet ha klassats som ett av Europas fattigaste länder rankas Sverige i dag som världens tionde rikaste land – under delar av 1970-talet låg vi till och med så högt som på fjärde plats – räknat som BNP per capita, se Bergh (2008) samt OECD (2021).

Det går inte att förklara den här ekonomiska framgången med bara en enskild faktor, men en viktig förklaring kan nog vara att svenska beslutsfattare, såväl privata som folkvalda, tidigt verkar ha insett vilka särskilda utmaningar det innebär att Sverige är ett litet land. Som ett litet land kan vi till exempel inte nå verkligt välstånd genom att förlita oss enbart på våra egna marknader, vilket ett större land i någon mån kan. Inte heller kan vi driva igenom vår vilja gentemot andra länder i kraft av vår storlek, utan vi måste använda andra medel.

Figur 1. Svensk export och import

Löpande priser, procent av BNP

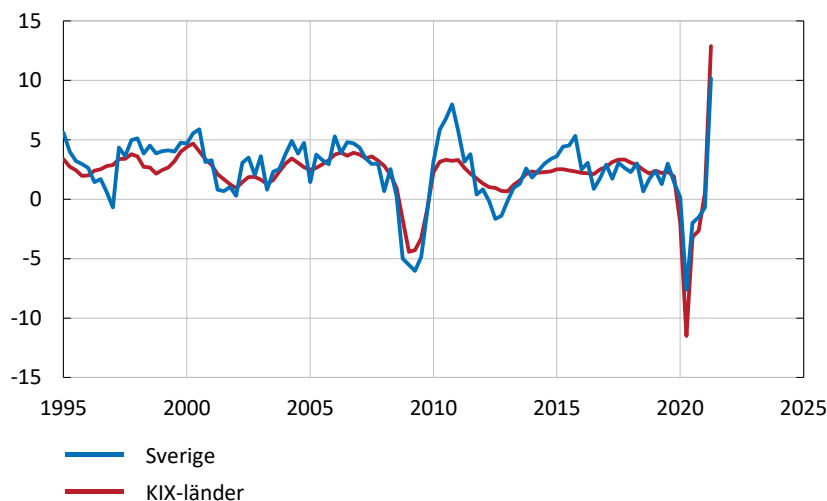

Källa: Statistiska centralbyrån

För att ett litet land ska nå ekonomiskt välstånd är det istället helt nödvändigt med öppenhet och samverkan med omvärlden – något som blir väldigt tydligt när man tittar på några nyckelfakta för svensk ekonomi. Utrikeshandelns betydelse har till exempel vuxit trendmässigt och värdet av både export och import motsvarar nu mellan 40 och 50 procent av BNP, se figur 1, som visar utvecklingen av svensk export och import från 1980 och framåt. Det är därför inte förvånande att vår BNP-tillväxt är så nära kopplad till utvecklingen i vår omvärld, något som framkommer i figur 2 som visar hur nära BNP-tillväxten i Sverige samvarierar med tillväxten i ett vägt genomsnitt av våra viktigaste handelspartner. Vi är dock inte bara beroende av omvärlden för handel med varor och tjänster – det blir tydligt om vi tittar på kapitalströmmar och den finansiella sektorn. Stocken av svenska direktinvesteringar i utlandet är den tolfte största i världen, satt i relation till vår BNP, se Kommerskollegium (2021). Motsvarande siffra för utländska direktinvesteringar i Sverige är den artonde högsta.¹ De svenska bankerna är vidare inte bara stora relativt Sveriges BNP, de har också en omfattande internationell verksamhet, i synnerhet i den nordisk-baltiska regionen, se figur 3. Fri rörlighet för kapital är därmed en viktig förutsättning för att svenska företag, såväl finansiella som icke-finansiella, ska kunna växa sig starka. Att även svenska myndigheter är beroende av omvärlden illustreras i figur 4. Här framgår de begränsade möjligheter nationella centralbanker har att föra en självständig räntepolitik i och med att realräntorna i olika länder tenderar att samvariera i väldigt hög grad.

Figur 2. BNP-tillväxt i Sverige och omvärlden

Årlig procentuell förändring

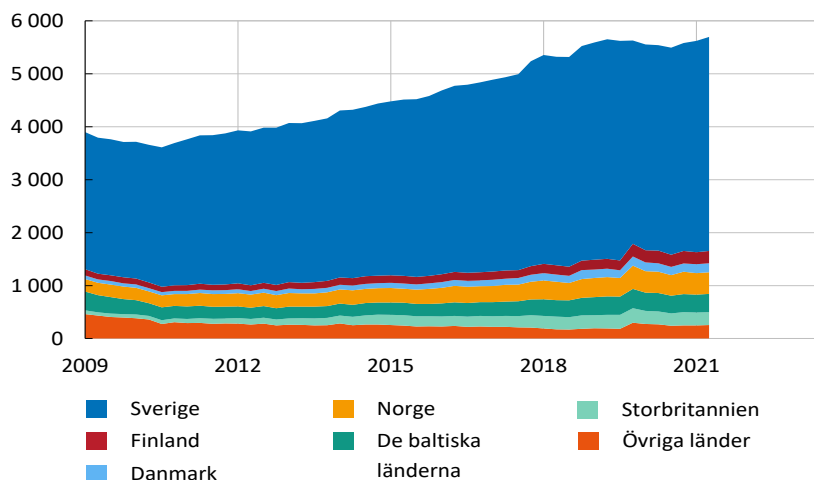

Anmärkning: KIX är ett viktat geometriskt kedjeindex där vikterna bygger på totala flöden av bearbetade varor och råvaror för drygt 30 länder. Vikterna uppdateras varje år, och baseras på data med några års tidsfördröjning.

Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges riksbank

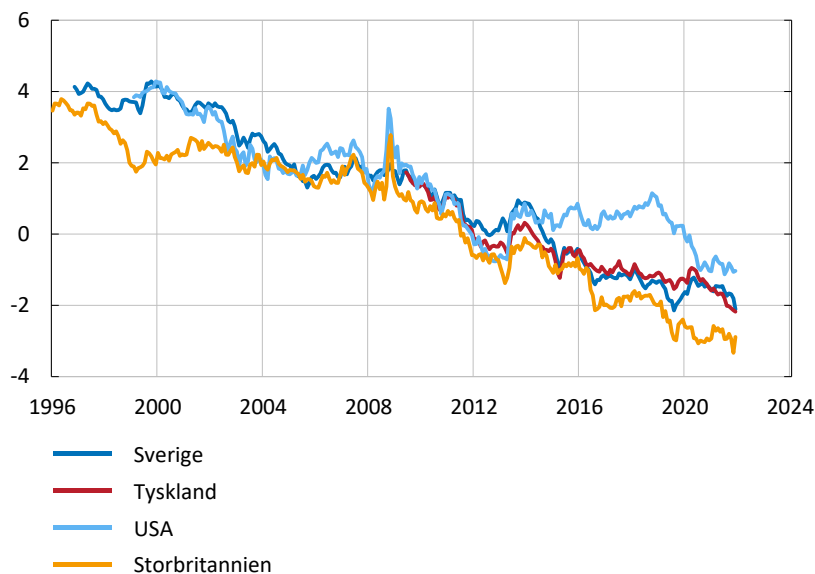
¹ Här bör noteras att några av de länder som ligger högre upp i listan är så kallade skatteparadis där direktinvesteringar inte alltid är kopplade till någon real ekonomisk aktivitet. Istället motiveras de av skattemässiga fördelar av att använda bolag registrerade i dessa länder för transaktioner av olika slag.

Figur 3. De svenska storbankernas utlåning i olika länder och regioner
Miljarder kronor

Anmärkning: Avser utlåning till allmänheten i Handelsbanken, SEB och Swedbank.
Källa: Bankernas delårsrapporter samt Sveriges riksbank.

Figur 4. Realräntor i olika länder
Procent

Anm. 10-årig real statsobligationsränta. Data för Tyskland från 2009.
Källa: Nationella centralbanker och Sveriges riksbank.

Det säger sig självt att ett land som Sverige, med detta starka omvärldsberoende, har ett egenintresse av internationella samtal och förhandlingar där man försöker enas om gemensamma regler och institutioner, eftersom vi gynnas av att den internationella integrationen kan ske på ett säkert och rättvist sätt. Sådana förhandlingar kan äga rum bilateralt, det vill säga mellan två enskilda länder, men för

ett litet land är det en stor fördel om det sker multilateralt, mellan flera länder samtidigt. Dels säkerställer det en mer enhetlig spelplan, eftersom överenskommelserna omfattar flera länder, dels minskar det möjligheterna för stora aktörer att dominera de mindre.

Om vi vill dra nytta av de fördelar som kommer av att handla med omvärlden är det viktigt att vi gör vår stämma hörd. I det multilaterala samtalet, där flera länder deltar, kan vi göra det på ett sätt som inte är möjligt i en värld där varje land förhandlar för sig och där störst tenderar att gå först. Insikten om den här krassa verkligheten har säkert bidragit till att Sveriges riksdag, regering och myndigheter har fäst så stor vikt vid det multilaterala samarbetet, inom organisationer som till exempel Förenta Nationerna, Världshandelsorganisationen, Internationella valutafonden (International Monetary Fund, IMF), Världsbanken, Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), Bank for International Settlements (BIS) och diverse regionala utvecklingsbanker.² Vägen in i olika organisationer har förvisso inte alltid varit okomplicerad och ibland kantad av försiktighet och tveksamhet (se bland annat avsnitt 2.3), men i slutändan har ändå fördelarna av ett deltagande bedömts väga tyngst.

2.2 Vår tidiga plats i BIS styrelse har varit viktig för vårt inflytande

Sveriges multilaterala engagemang började sålunda tidigt och det är en bidragande orsak till att det har blivit så framgångsrikt, inte minst för Riksbanken. Genom internationell lobbying och en hel del tur lyckades till exempel Riksbanken bli delägare i världens första multilaterala finansiella institution, Bank for International Settlements (BIS) redan vid starten 1930, och sedan 1931 har Riksbanken varit representerad i styrelsen, se Rooth (1930) och Sveriges Riksbank (1930). Som vi kommer att se går det knappast att överskatta värdet av detta, vare sig för Riksbanken eller för Sverige.

BIS brukar kallas för centralbankernas centralbank och erbjuder, möjligen i konkurrens med IMF, det viktigaste forumet för internationellt centralbanksarbete. Det är ingen överdrift att påstå att allt av vikt som sker inom centralbanksvärlden på något sätt dryftas i någon av BIS olika grupper. Men det är inte alla BIS-medlemmar som får delta i de olika grupperna och kommittéerna – våra nordiska grannar deltar till exempel i ett väldigt begränsat antal grupper, något som för övrigt gäller det stora flertalet av världens länder. Som medlem av styrelsen har emellertid dörren stått öppen för Riksbanken att delta i princip överallt. Som exempel har riksbankschefer sedan 1930-talet åkt till Basel varannan månad för att träffa cheferna för världens ledande centralbanker och diskutera aktuella frågor i grupper med mycket begränsat deltagande.³ Vi har också kunnat påverka utformningen av globala riktlinjer för både banker och infrastrukturföretag, eftersom vi är medlemmar i den så kallade Baselkommittén för banktillsyn (Basel Committee for Banking Supervision, BCBS) och Kommittén för betalningar och marknadsinfrastruktur (Committee on Payments and

² För en beskrivning av olika internationella organisationer, se appendix.

³ Från början ägde dessa möten rum varje månad. Sedan 2002 äger mötena rum varannan månad, se Toniolo (2005).

Market Infrastructures, CPMI).⁴ Baselkommittén hade jag för övrigt förmånen att få leda under två mandatperioder, mellan 2011 och 2018. Det var en mycket intressant tid då kommittén hade en viktig roll i att reformera bankregelverket utifrån erfarenheterna från den globala finanskrisen. Att ha tillgång till den här exklusiva plattformen, som alltså är en direkt följd av att vi lyckades komma med i styrelsen så tidigt, är något som få europeiska länder, och inget annat nordiskt land, har lyckats med.⁵

2.3 Chefskap för IMF och FN

Sverige var inte riktigt lika snabbt med att gå med i de så kallade Bretton Woods-institutionerna: Internationella valutafonden (IMF) och Världsbanken. Det verkar bland annat ha bottnat i en viss svensk tvekan om ett medlemskap i Bretton Woods-institutionerna var lämpligt ur ett stabiliseringspolitiskt perspektiv. Det svenska utrikeshandelsberoendet förefaller emellertid ha varit en viktig förklaring till att den svenska inställningen svängde – ett medlemskap i den internationella världshandelsorganisationen (International Trade Organisation, ITO) och GATT-förhandlingarna bedömdes nämligen förutsätta ett IMF-medlemskap. Alternativt hade man kunnat upprätta valutaavtal med IMF:s medlemsländer som grundades på IMF:s stadgar, se Ahlström och Carlsson (2005). Ställda inför detta val ansökte regeringen om medlemskap i IMF – uppenbarligen bedömdes det som bättre för Sverige att då vara med i organisationen, och därmed få ett inflytande, än att stå utanför och ändå behöva följa dess regler.

Senfärdigheten att gå med i IMF berodde dock inte bara på tveksamhet från svensk sida. Vår neutralitet under det andra världskriget verkar ha lett till en viss misstänksamhet från bland annat USA, se Ahlström och Carlsson (2005). Misstron var dock inte större än att riksbankschefen Ivar Rooth blev chef för valutafonden, så snart Sverige hade blivit medlem i början av 1950-talet, bara för att sedan efterträdas av ytterligare en svensk, Per Jacobsson.⁶ Att detta skedde samtidigt som Dag Hammarskjöld var chef för FN gjorde ju inte det hela mindre imponerande.⁷ Sverige tillhör därmed den lilla skaran länder som har haft chefskapet för Internationella valutafonden, och är det enda landet utöver Frankrike som har haft posten mer än en gång.

⁴ För en beskrivning av olika BIS-kommittéer, se BIS hemsida, www.bis.org.

⁵ Först 1994 utökades styrelsen med centralbankscheferna i Japan och Kanada. Samma år valde den amerikanska centralbanken att ta sin styrelseplats i anspråk, se Toniolo (2005). Som ett av grundarländerna var Japan representerat i styrelsen från början, men man tappade sin styrelseplats i efterdyningarna av andra världskriget. USA hade sedan 1935 avstått sin styrelseplats av inrikespolitiska skäl, se Toniolo (2005).

⁶ Ivar Rooth var IMF-chef från 1951 till 1956 och Per Jacobsson från 1956 till 1963.

⁷ Dag Hammarskjöld var FN:s generalsekreterare från 1953 till 1961. Under större delen av 1940-talet ledde Ivar Rooth och Dag Hammarskjöld Riksbanken, Rooth som riksbankschef, Hammarskjöld som ordförande i Riksbankens fullmäktige, se Barvèll m.fl. (2019).

2.4 Framgångsfaktorer bakom internationellt inflytande

Små länder måste vara konstruktiva

Att som litet land utöva verkligt inflytande i internationella sammanhang är svårt. I förhandlingar med enskilda, stora länder menar jag att det är mer eller mindre omöjligt, men även i ett multilateralt sammanhang finns det vissa faktorer som jag betraktar som avgörande för om ett land ska nå inflytande eller inte.

Att delta och befinna sig vid bordet när internationella frågor förhandlas är förstås en förutsättning för att kunna vinna inflytande, men det är lika viktigt att vara engagerad och konstruktiv, i synnerhet om man kommer från ett litet land. Det gäller att visa att man bidrar till att föra frågor framåt, och inte bara agerar bromskloss genom att ta hänsyn till inhemska särintressen. Jag menar att vi i Sverige länge har haft en tjänstemannakår som har just den inställningen, såväl inom regeringskansli som myndigheter. Vi kanske inte alltid är så belevade och eleganta som fransmän och briter, men vi är flitiga och fokuserade på att hitta effektiva samförstånds lösningar som är bra för alla – inte bara enskilda intressegrupper. Min erfarenhet är att omvärlden också vet att svenska tjänstemän är drillade i hur man agerar för att komma framåt och få jobbet gjort. Det här har bidragit till att svenska representanter ibland har lyckats få ett inflytande som är större än vad som kan motiveras av Sveriges ekonomiska och politiska vikt. Det finns undersökningar som bekräftar den här bilden. Forskare vid Göteborgs universitet har till exempel mätt vilket så kallat nätverkskapital olika EU-länder har. Där ligger Sverige på en hedrande fjärdeplats, se Johansson m.fl. (2019). Det är också talande att den tidigare förste vice riksbankschefen Kerstin af Jochnick blev utsedd att ingå i bankunionens tillsynsnämnd som en av fyra representanter för Europeiska centralbanken (ECB) – trots att Sverige inte ens är med i bankunionen. Jag är också säker på att den här konstruktiva grundsynen hos mina medarbetare på olika nivåer i hög grad kan förklara det faktum att jag har fått förmånen att bli förste vice ordförande i Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board, ESRB) och vice ordförande i BIS styrelse.

Sverige har ställt upp när det behövts

En annan viktig förutsättning för att ett land ska få verkligt inflytande är att andra länder förstår att landet är att räkna med om det blir problem. I klartext innebär det att man är beredd att lägga plånboken på bordet och ställa upp med lån när andra tvekar. Och det har vi i Sverige genom åren visat att vi är. Riksdagen beslöt till exempel att vi skulle vara ett av de länder som 1962 bildade General Arrangements to Borrow (GAB), den ”reservkassa” som IMF kunde använda sig av om de reguljära finansieringskällorna inte skulle räcka till. Sverige har också ställt upp med bilaterala lån till IMF vid olika tillfällen och vi deltar även i den så kallade New Arrangements to Borrow (NAB) som har ersatt GAB som IMF:s reservfinansiering. Härutöver ställde riksdagen upp med bilaterala lån till Island, Lettland och Irland i samband med den

senaste finansiella krisen.⁸ I den vevan ställde Riksbanken också upp med swap-linor till andra centralbanker för att hantera de akuta behoven innan stöd från regeringar och IMF/EU hade hunnit komma på plats, se Leung (2020). 2015 ingick Riksbanken också ett swap-avtal med den ukrainska centralbanken, se Sveriges riksbank (2015). Till detta ska förstås också hela det svenska biståndet läggas. En del av detta utgörs av Riksbankens engagemang i så kallad teknisk assistans, finansierad av Sida. Riksbanken har för närvarande projekt igång med centralbankerna i Namibia, Palestina, Rwanda och Ukraina. Relativt storleken på den svenska ekonomin är Sverige en av de största biståndsgivarna i världen – så man kan nog säga att vi har dragit vårt strå till stacken.

Den här beredvilligheten att ställa upp med resurser, i Riksbankens fall genom lån, har varit viktig för vårt internationella inflytande.⁹ Som exempel vill jag lyfta fram Sveriges medlemskap i den så kallade G10-gruppen som består av de länder som var med och skapade GAB, nämligen G7-länderna plus Nederländerna, Belgien och Sverige. Efter två år anslöt även Schweiz, så antalet länder uppgick till elva, men man behöll namnet G10. Att Sverige kom att tillhöra den här gruppen har varit oerhört viktigt för vårt internationella inflytande. Det har erbjudit en direkt ingång till G7-länderna och underlättat för våra beslutsfattare att bygga relationer med sina motsvarigheter i världens mäktigaste länder. Svenska representanter har härmed tillhört en krets betrodda som har fått tillgång till information som vi annars inte hade fått. Det är ett intressant faktum att samma grupp av länder är de som under lång tid har bildat BIS styrelse. Att vi, genom tur och skicklighet, lyckades komma med i BIS styrelse 1931 har därmed, enligt min uppfattning, varit en mycket viktig förklaring till vårt relativt starka internationella inflytande under resten av 1900-talet.

2.5 Vi tjänar på att vår omvärld mår bra

Att ställa upp för andra har dock inte bara gett Sverige inflytande i olika organisationer. Lika mycket handlar det om den enkla sanningen att instabilitet riskerar att smitta från ett land till ett annat, något som blir smärtsamt tydligt i fallet Ukraina, även om det i det fallet primärt handlar om säkerhetspolitisk instabilitet, snarare än ekonomisk. Som ett litet land har vi ett särskilt intresse av att förhindra instabilitet i vår omvärld, eftersom vi är helt beroende av vår omvärld för att kunna exportera och behålla vår finansiella stabilitet. Det innebär att "det som är bra för dig är bra för mig". Det här är ett annat sätt att säga att internationell handel och tillväxt inte är ett nollsummespel, utan istället ett exempel på en klassisk vinn-vinn-situation. Ur det här perspektivet är det till exempel lovt att man inom EU har lyckats enas om ekonomiskt stöd, såväl till Ukraina som till länder som har drabbats relativt hårt av pandemin.

⁸ För information om de olika krediterna, se Finansutskottet (2009, 2010, 2012). Till följd av den ryska invasionen av Ukraina beslöt riksdagen den 28 februari 2022 att inte bara ge humanitärt stöd, utan även stöd i form av finansiering, vapen och skyddsmateriel till de ukrainska väpnade styrkorna.

⁹ Det är värt att notera att Riksbanken aldrig har gjort några kreditförluster på sina krediter till IMF eller andra centralbanker.

3 Utmaningar för Sverige

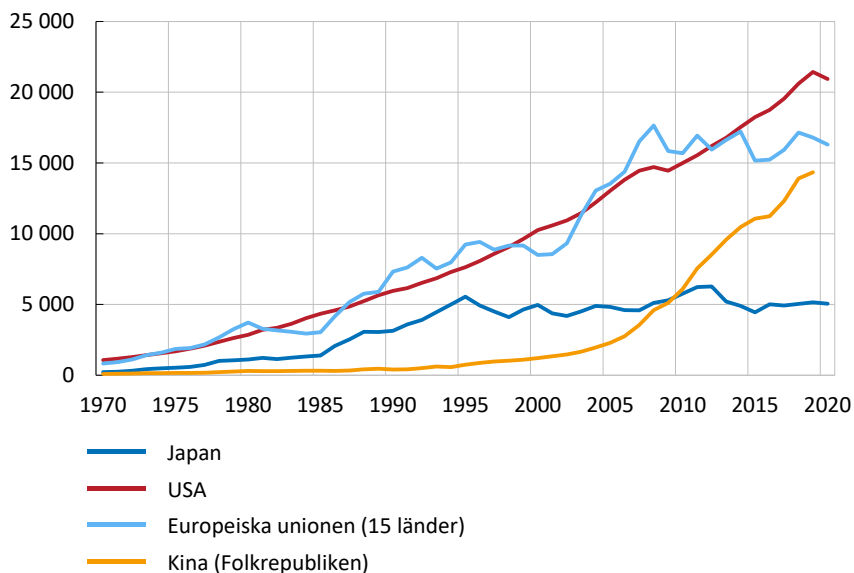
Sveriges möjligheter att delta i, och utöva inflytande över, det internationella samarbetet är dock inte utan utmaningar. Till följd av globaliseringen förändras nämligen den internationella miljö som Sverige agerar i snabbt och påtagligt.

3.1 Förändrade globala styrkeförhållanden pressar Sverige

Det mest direkta resultatet av globaliseringen är att de ekonomiska styrkeförhållandena har förändrats. Det här är en process som har pågått under en lång tid och resultatet är framför allt att så kallade tillväxtekonomier i Asien och Latinamerika har vuxit i styrka jämfört med Europa och USA. Särskilt anmärkningsvärd har förstås den kinesiska utvecklingen varit, se figur 5. Att de här länderna växer snabbare än vi är i sig ingenting att beklaga, även om det hade varit trevligt om framför allt vissa europeiska länder hade kunnat prestera bättre. I själva verket hade världsekonomin utvecklats betydligt svagare utan draghjälpen från dessa framväxande marknader. Inte minst hade det varit kännbart för Europa under de senaste tio åren. Som jag tidigare nämnde så är det här en illustration av att ekonomisk tillväxt inte är ett nollsummespel – i absoluta tal går det bättre för oss om det går bättre för vår omvärld.

Figur 5. Produktion i olika länder och regioner

BNP i löpande priser, miljarder USD

Källa: OECD

Sverige har inte kommit med i G20 och FSB

Baksidan av den här utvecklingen ligger för Sverige istället på det politiska planet och våra möjligheter att bedriva ekonomisk diplomati. Tillväxtekonomierna har nämligen legitima förväntningar på att få en politisk representation i det internationella samfundet som speglar deras växande ekonomiska styrka. Och i hög grad är det

Europa som förväntas maka på sig. Den tydligaste illustrationen är kanske framväxten av G20 och Financial Stability Board (FSB). De här grupperna bildades eftersom de stora länderna såg ett behov av att skapa forum som bättre återspeglade de förändrade globala ekonomiska styrkeförhållandena än vad existerande organisationer gjorde. På initiativ av G7-länderna skapades därför G20 år 1999. Gruppen är inte någon formell organisation utan mer ett organiserat samarbete. Den består av G7-länderna och ett antal av de största och mest snabbväxande tillväxtekonomierna, varav ingen är europeisk. Samma år skapade G7 också Financial Stability Forum (FSF) som då inte omfattade tillväxtekonomier. Det ändrades dock i samband med den globala finanskrisen, och 2009 omvandlades FSF till FSB där samtliga G20-länder deltar plus Nederländerna, Schweiz och Spanien.

Genom att se på hur G20 och FSB är sammansatta kan vi på ett tydligt sätt se den särskilt utsatta position som Sverige befinner sig i: Istället för att låta dessa grupper bestå av G10 plus starka tillväxtländer valde man att låta FSB bestå av G10 minus Sverige och Belgien, men plus Spanien och en rad tillväxtländer.

Det här är den hittills tydligaste illustrationen av att Europa i allmänhet, och Sverige i synnerhet, inte längre har samma privilegierade ställning i det internationella samarbetet som tidigare. Riksbanken har argumenterat för att Sverige borde vara medlem i FSB som representant för den nordiska regionen, men utan större framgång. Vi lyckades visserligen få med Riksbanken och Finansinspektionen i vissa kommittéer där vi bedömdes som särskilt relevanta, men svenska myndigheter blev inte fullvärdiga medlemmar. Riksbanken har sedan överlåtit till Riksgäldskontoret att delta som ansvarig myndighet för resolution av banker. Huvudanledningen till att Sverige lyckades få en viss representation var att vi var hemland för Nordens enda globalt systemviktiga bank, Nordea – skulle Nordea hamna i blåsväder var det praktiskt att ha de ansvariga myndigheterna i närheten. I och med att Nordea nu har flyttat till Finland har dock det svenska deltagandet i FSB:s kommittéer redan börjat minska.¹⁰

En annan illustration av Sveriges minskande roll internationellt är hur vår tillgång till så kallade swap-linor med andra centralbanker har förändrats. Så sent som under finanskrisen 2008–09 tillhörde Sverige de länder som i första omgången erbjöds en swap-lina med den amerikanska centralbanken, Federal Reserve. Riksbanken var då bland annat i sällskap med centralbankerna i länder som Kanada, Japan, Schweiz och Storbritannien samt ECB. Centralbankerna i dessa andra länder har sedan 2013 en stående swap-lina med Federal Reserve. När Federal Reserve i början av pandemin erbjöd tillfälliga swap-linor till andra centralbanker var Riksbanken en av nio centralbanker som erbjöds en sådan. För övriga centralbanker som var i behov av amerikanska dollar inrättades en ny lånefacilitet.¹¹ Federal Reserve har därefter avslutat de tillfälliga swap-linorna och Riksbanken har anslutit sig till lånefaciliteten.

¹⁰ 2018 övertog Finland deltagandet i FSB:s grupp för att identifiera databehov för globalt systemviktiga banker.

¹¹ Faciliteten som kallas Foreign and International Monetary Authorities (FIMA) Repo Facility innebär lite förenklat att en centralbank ingår ett avtal om att sälja amerikanska statsobligationer till Federal Reserve och samtidigt förbinder sig att dagen efter köpa tillbaka dessa. Till skillnad från en swap-lina, där den

Europa pressas i IMF

Ett annat tydligt exempel på att Europa och Sverige pressas tillbaka på den internationella arenan ser man inom IMF. Här är trycket stort från snabbväxande tillväxtekonomier att deras nya ekonomiska styrka ska avspeglas i deras relativa röststyrka. Det här är förstås ett legitimt krav, men samtidigt är det inte givet hur det ska justeras och beräknas rent tekniskt. Länder som till exempel Kina är inte blyga och passar vi oss inte så riskerar vi att drabbas hårdare än vad som är rimligt. Hur det här ska åstadkommas i praktiken är därför något som tjänstemän i regeringskansliet och på Riksbanken får lägga ganska mycket gemensamt krut på att förhandla internationellt.

Det här globala förhandlingsspelet har bland annat resulterat i ett åtagande från Europas utvecklade ekonomier om att reducera sin representation i IMF:s så kallade exekutivstyrelse.¹² Tanken är att denna representation ska minskas med motsvarande två exekutivdirektörstjänster. Det här har utvecklats till ett kattrakande inom Europa där de större EU-länderna har gjort klart att de inte har något som helst intresse av att bidra.¹³ Även här är det nödvändigt för oss att intensivt bevaka våra intressen. Annars riskerar vi att den nordisk-baltiska valkrets som Sverige nu tillhör kommer att upplösas och vi i slutändan får en betydligt sämre nationell representation i IMF.

Sveriges position i BIS är osäker

En ytterligare organisation där Riksbanken, och därmed Sverige, riskerar att tappa inflytande inom en inte alltför avlägsen framtid är BIS. Som jag nämnde tidigare har riksbankschefer varit medlemmar av styrelsen alltsedan 1930-talet, se Toniolo (2005). Fram till nu har varje ny riksbankschef i praktiken blivit invald per automatik. Faktum är att från 1942 fram till 2009 utsågs styrelseordföranden från ett av vad vi i dessa sammanhang ofta kallar knatteländerna, det vill säga Belgien, Nederländerna, Schweiz och Sverige, något som tydliggör vilket starkt inflytande dessa länder hade då. Därefter har modellen för att tillsätta en ordförande ändrats och någon ordförande från dessa fyra länder har inte utsetts. Jag blev förvisso utsedd till vice ordförande i styrelsen så sent som i november 2021, men det är ändå tydligt att de små ländernas ställning i BIS håller på att försvagas. Nyligen genomfördes också en styrelserreform som bland annat innebär att det maximala antalet styrelseledamöter har minskats, och att det inte längre är lika självklart att länder får förnyat förtroende, se BIS (2016). Även här lever Sverige farligt – om en ny ledamot ska väljas in i styrelsen är risken överhängande att en ny svensk riksbankschef inte kommer att få någon plats.

behövande centralbanken kan skapa den egna valutan för att få dollar, kräver utnyttjande av lånefaciliteten att den berörda centralbanken äger amerikanska statsobligationer.

¹² Exekutivstyrelsen ansvarar för IMF:s dagliga verksamhet och består av en representant för respektive valkrets under ordförandeskap av IMF:s verkställande direktör. Andra viktiga organ i IMF är guvernörsstyrelsen, som ansvarar för IMF:s strategiska styrning, och Internationella monetära och finansiella kommittén (IMFC) som är IMF:s högsta policyskapande organ.

¹³ I många fall delar europeiska länder valkrets med länder från andra delar av världen. En minskning av styrelserepresentationen kan då ske genom att justera de rotationsscheman som styr hur ofta och länge respektive valkretsland representeras i exekutivstyrelsen. Andra sätt att uppnå en reduktion är att slå ihop valkretsar eller att skapa mer renodlade europeiska valkretsar.

3.2 Multilateralismen riskerar att tappa mark

Den hårdnande verkligheten märks inte bara i enskilda organisationer utan också i att själva det multilaterala samarbetet blir alltmer tillbakapressat, till förmån för förhandlingar mellan enskilda länder. Det här blev särskilt tydligt under den förra amerikanska administrationen. Förhoppningsvis kommer det att ändras under den nye presidenten, men i någon mån återstår det att se. Kina visar också en allt tydligare tendens att använda sin ekonomiska styrka för att sätta press på enskilda länder, inte minst i politiska sammanhang. En sådan press kan vara mycket svår att hantera om det inte finns internationella regelverk och institutioner att falla tillbaka på. För en frihandelsberoende nation som Sverige vore det därför mycket allvarligt om världens länder rörde sig bort från multilaterala samarbeten. Försvagade multilaterala organisationer innebär ofrånkomligen en direkt försvagning av Sveriges möjligheter att hävda sina intressen i det internationella förhandlingsspelet. Det gäller inte bara på det ekonomiska planet – de politiska effekterna är minst lika oroande, inte minst kopplade till Kinas ökande internationella självförtroende och Rysslands aggressiva expansionspolitik.

3.3 Eurons stärkta roll och brexit gör vårt utanförskap tydligare

Även inom EU sker det förändringar som påverkar Sveriges förmåga att utöva inflytande.

En effekt av den ekonomiska och finansiella krisen 2008–2009, som utvecklades till en kris för hela eurosamarbetet, har till exempel varit att euroländerna har intensifierat och fördjupat sitt ekonomisk-politiska samarbete, i syfte att valutaunionen ska fungera bättre. Det fördjupade eurosamarbetet illustreras bland annat av den tydligare roll den så kallade eurogruppen, det vill säga euroländernas finansministrar, har fått. De träffas regelmässigt kvällen före Ekofinmötena och har därmed möjlighet att koordinera positioner inför de formella besluten i Ekofinrådet. Euroländerna möts också inför stats- och regeringschefernas möten i Europeiska rådet, i så kallade euro summits, där man ger politisk vägledning i frågor med särskild betydelse för euroländerna, se Euro Summit Statement (2011).

Särskilt intensivt har arbetet varit med att ta fram ett ramverk för att hantera det djupt sammanlänkade europeiska banksystemet. Med den så kallade bankunionen har man inom EU skapat ett system med gemensam tillsyn av de stora europeiska bankerna genom ECB och gemensam resolution av fallande banker genom Single Resolution Board.¹⁴ Det pågår också ett arbete med att skapa det så kallade tredje benet i bankunionen – ett system för en gemensam insättningsgaranti – men här har man inte kommit ända fram ännu.¹⁵ Bankunionen utgör ett svar på det så kallade finansiella trilemmat som går ut på att man inte samtidigt kan ha 1) integrerade finansmarknader och 2) finansiell stabilitet med 3) nationellt ansvar för tillsyn och resolution. Länderna i bankunionen har sålunda lämnat ifrån sig ett visst nationellt självstyre i utbyte mot ett mer integrerat och stabilare banksystem. Genom

¹⁴ För information om bankunionen, se www.consilium.europa.eu/en/policies/banking-union/.

¹⁵ För information om arbetet med en gemensam insättningsgaranti, se www.consilium.europa.eu/en/policies/banking-union/risk-reduction-european-deposit-insurance-scheme/.

bankunionen har euroländerna ytterligare anledning att samverka för att påverka utformningen av EU-regelverk så att de passar de egna intressena. Sammantaget innebär det här att det blir svårare för länder som står utanför euroområdet respektive bankunionen att påverka utformningen av de regler som kommer att gälla för oss.

Den andra viktiga förändringen i Sveriges möjligheter att utöva inflytande inom EU är kopplad till Storbritanniens utträde ur EU. Brexit är på många sätt en tragedi för Europa och kommer att leda till att såväl EU som Storbritannien tappar i ekonomisk och politisk styrka. De ekonomiska konsekvenserna kommer att bli allvarigare för Storbritannien, men även EU kommer att påverkas. Det gäller inte minst på det finansiella området där London är ett globalt finansiellt centrum. Hur EU väljer att hantera att detta finansiella centrum numera ligger utanför EU är något som kommer att få stor betydelse för den finansiella sektorn inom EU.

Före det brittiska utträdet var Storbritannien en mycket viktigt samarbetspartner för Sverige i EU-arbetet. Gruppen av icke-euroländer hade genom Storbritanniens medverkan en politisk och ekonomisk tyngd som gjorde det svårt för euroländerna att köra över gruppen, i synnerhet i frågor med bäring på de finansiella marknaderna.¹⁶ I och med det brittiska utträdet har dock den situationen förändrats radikalt, med en tydlig maktförskjutning från icke-euroländer till euroländerna när det gäller inflytande över finansmarknadsfrågor. Det är särskilt olyckligt för ett land som Sverige med sin relativt stora finansiella sektor och internationaliserade näringsliv. Efter brexit tillhör vi en klart mindre inflytelserik grupp av länder, en grupp som vi dessutom har mycket mindre gemensamt med än med Storbritannien. Vi vet också att vissa av dessa länder har en tydlig ambition att gå med i eurosamarbetet i närtid. I takt med att gruppen av icke-euroländer krymper kommer den att bli alltmer perifer i ett EU-perspektiv.

4 Hur ser framtiden ut?

4.1 Internationaliseringen kan inte stoppas – vi måste göra vad som behövs för att klara kraven

I min analys av hur vi i Sverige bör hantera de utmaningar vi står inför tar jag avstamp i två grundläggande omständigheter, varav den ena är den jag nämnde inledningsvis: Sverige är fortfarande ett litet land. Och i relativa termer är det ännu mer sant nu än det var för 40–50 år sedan. Den andra omständigheten är att den fortsatta internationaliseringen inte kan stoppas och att vårt välstånd faktiskt är beroende av internationaliseringen. Visst finns det protektionistiska krafter som verkar åt andra hållet, men i det långa loppet har jag svårt att se att internationaliseringen inte ska fortsätta. Om inte annat kommer det att bli en ofrånkomlig följd av den teknologiska utvecklingen.

¹⁶ Gruppen med icke-euroländer består av Bulgarien, Danmark, Kroatien, Polen, Rumänien, Sverige, Tjeckien och Ungern.

Som jag har noterat har svenska beslutsfattare länge visat en förståelse för de krav det här ställer. Den svenska, eller nordiska, modellen bygger inte på att skydda enskilda sektorer och företag, som i vissa andra länder. Istället handlar det om att underlätta produktionsomställningar genom att till exempel tillhandahålla sociala skyddsnet för individer. Den här osentimentala inställningen till att enskilda branscher ersätts av nya menar jag är fundamental för att vi ska kunna klara oss i en allt mer internationaliserad värld. Att ha en välskött, stark ekonomi är också något som ger behövlig tyngd i en europeisk diskussion som i allt högre grad kommer att domineras av euroländerna.

4.2 Nordisk-baltiskt samarbete kan värna inflytandet

Det faktum att Sverige tillhör en region som på många sätt är ekonomiskt och teknologiskt framgångsrik är också något som skulle kunna utnyttjas mer som argument i diskussionen om representation i internationella organisationer. De fyra största nordiska länderna befinner sig var för sig ungefär mellan plats 40 och 60 i världen räknat i total BNP. Ser man till Norden-Baltikum som en region har vi dock den sjuttonde högsta BNP:n i världen. Regionen är dessutom ekonomiskt och finansiellt välintegrerad med en mycket framskjuten position när det gäller innovation. Som en illustration har Sverige sedan 2006 legat bland de tre högst rankade nationerna i Network Readiness Index, som mäter hur väl olika länder förmår dra nytta av digitaliseringens möjligheter.¹⁷ I den senaste mätningen 2021 var fyra av de nio högst rankade länderna från Norden, med Sverige och Danmark som tvåa och trea. Skulle vi därför kunna få in mer av "valkretstänk" i olika organisationer skulle vi kanske kunna behålla mer av vårt internationella inflytande. Det skulle kunna vara relevant i flera organisationer, till exempel G20, FSB och BIS.

I det här sammanhanget kan jag med tillfredsställelse konstatera att centralbankerna i Danmark, Island, Norge och Sverige i en gemensam kandidatur har lyckats bli värd för en så kallad BIS Innovation Hub (BISIH), med placering i Stockholm. Detta nordiska innovationscentrum, som invigdes den 16 juni 2021, har till uppgift att fördjupa analysen av tekniska finansiella innovationer som är relevanta för centralbanker. Centret kommer att fungera som ett nav för ett nätverk av experter inom innovation, för forskning om viktiga trender inom finansiell teknik av betydelse för centralbanker och för att främja internationellt samarbete i syfte att förbättra det globala finansiella systemets funktion. Tanken är att dra nytta av att Sverige och den nordisk-baltiska regionen i många stycken är världsledande inom innovationer relaterade till IT och finansiella tjänster. Hubben är en av totalt sju BISIH fördelade över hela världen.¹⁸

4.3 Självbestämmande är en chimär

Det faktum att Sverige över tiden tappar i relativ ekonomisk styrka och absolut politiskt inflytande menar jag ökar kostnaden av att stå utanför de samarbeten som står till buds. Dessutom vill jag hävda att den självständighet och det

¹⁷ Network Readiness Index har tidigare tagits fram av World Economic Forum. Från 2019 tas det fram av den oberoende tankesmedjan Portulans Institute i Washington.

¹⁸ BIS har också öppnat hubbar i Singapore, Hongkong, Schweiz, Kanada, Storbritannien och euroområdet (Frankfurt/Paris).

självbestämmande vi i Sverige tror oss vinna av att inte tillhöra det ena eller andra samarbetet i allt högre grad är en chimär. Låt mig ta några exempel: När riksdagen ska besluta om svensk lagstiftning på finansmarknadsområdet finns det inte många beslut de kan ta där det inte finns mer eller mindre begränsande lagstiftning på EU-nivå som man måste förhålla sig till. EU-lagstiftningen måste i sin tur förhålla sig till globala överenskommelser, eftersom inte heller EU agerar helt isolerat från omvärlden. Uppgörelser inom till exempel G20, FSB och Baselkommittén för banktillsyn binder EU, om inte legalt så dock politiskt, eftersom EU och enskilda EU-länder är representerade i dessa grupper.

Det här är till exempel en viktig aspekt när man diskuterar om Sverige bör delta i bankunionen. Det så kallade bankpaketet som nu håller på att genomföras i svensk lagstiftning begränsar nämligen svängrummet för både Finansinspektionen och Riksgälden ganska ordentligt, och gör att den självständighet vi tror oss behålla vid ett utanförskap naggas i kanten ytterligare – och den här utvecklingen lär inte avta i styrka.

Talar vi om behovet av nationella lösningar på till exempel betalningsområdet så ska vi vara medvetna om att den finansiella infrastrukturen redan är väldigt internationaliserad, se Segendorf och Skingsley (2022). Som exempel kan nämnas att en betalning mellan två svenska banker som avvecklas i Riksbankens RIX-system typiskt sett kräver utnyttjande av teknisk infrastruktur i 4–5 länder. Detta talar för att det är betydligt bättre att sitta med vid bordet och utöva det lilla inflytande vi har, än att stå ensamma och behöva anta regler utan att ha något inflytande över beslutsprocessen. I och med Storbritanniens utträde ur EU riskerar därmed Sveriges situation att bli mer och mer lik Norges, om vi inte har modet att närma oss kärnan i EU-samarbetet.

Vän av ordning kan invända att vissa EU-länder minsann har betydande strukturella problem och att eurosamarbetet stundtals har förefallit vara nära att kollapsa – är ett närmare samarbete med dessa länder verkligen bra för Sverige? Det är sant att det finns mycket att förbättra, både i hur enskilda ekonomier fungerar och hur samarbetet fungerar. Exempelvis har EU:s ansträngningar för att förbättra medlemsländernas potentiella tillväxt och funktion gått trögt. Det speglar delvis att medlemsländerna i unionen i många fall fokuserar på kortsiktiga kostnader med reformer och inte ser de långsiktiga vinsterna eftersom dessa ofta kommer framtida generationer till godo, och det är ju en grupp som har svårt att göra sin röst hörd i debatten. En starkare svensk röst i det här samarbetet skulle dock bidra till ett större fokus på öppenhet och frihandel och till att EU på marginalen blev bättre på att hantera de utmaningar som internationaliseringen inbegriper.

Utifrån mitt sätt att se på detta måste vi i Sverige fundera över vilka alternativ vi faktiskt har, givet de förändrade globala förhållanden som jag har redogjort för. Vi måste acceptera att Sverige är ett litet land och att vår ekonomiska välgång är beroende av frihandel och öppenhet. Att i ett sådant perspektiv värna ett nationellt självbestämmande som i många stycken är en chimär blir kontraproduktivt, gränsande till ologiskt. Vill man vara lite drastisk kan man uttrycka det som att man kan välja att backa sig in i framtiden i förhoppningen att vi står starkare vid sidan om. Eller så kan vi

acceptera att världen blir mindre och mer konkurrensutsatt för varje dag, och att den här processen ställer nya krav på oss som ett litet land. Grundfrågan som jag menar att vi i Sverige måste förhålla oss till är om det är bättre att sitta med vid bordet än att stå själva utanför – på engelska uttrycks det här ofta som att vara "rule maker" eller "rule taker". Även om vårt inflytande vid bordet fortfarande kommer att vara begränsat så är jag övertygad om att vi successivt kommer att bli mer av det senare om vi inte aktivt verkar för att ytterligare fördjupa vårt internationella engagemang. Det gäller även om det i vissa stycken innebär att vi får ett minskat nominellt självbestämmande, vilket till exempel skulle vara fallet både om vi gick med i bankunionen och om vi övergick till euron.

5 Slutord

I den här artikeln har jag försökt ge mitt perspektiv på Sveriges roll i det internationella samarbetet: hur det har utvecklats historiskt, vilka faktorer som förklarar vår prioritering av det multilaterala samarbetet och det relativt stora inflytande som vi har haft under lång tid, men också de utmaningar vi möter i form av globala, och regionala, förskjutningar i olika maktförhållanden. Om man inte är medveten om de här förändrade förutsättningarna är det lätt att förledas att tro att vårt internationella inflytande är större än vad det i realiteten är, och att vi kommer att behålla vårt självbestämmande och inflytande om vi bara "sitter still i båten". Jag menar att det är en allvarlig missuppfattning. Vi måste ha en seriös diskussion om Sveriges framtida roll inom exempelvis EU-samarbetet som bygger på insikten att saker och ting förändras snabbt och att vi, som ett litet utrikeshandelsberoende land, måste förhålla oss till dessa nya förutsättningar. Den senaste utvecklingen i Östeuropa sätter de här utmaningarna i blyxtbelysning och visar hur snabbt och oväntat förändringar kan ske och hur viktigt det är att ha beredskap och ett institutionellt kunnande för att hantera oförutsedda situationer.

Referenser

- Ahlström, Göran och Benny Carlsson (2005), "Hammarskjöld, Sverige och Bretton Woods", *Penning- och valutapolitik*, nr 3, s. 50–81, Sveriges riksbank.
- Barvell, Kai, Marianne Nessén och Mikael Wendschlag (2019), "Riksbankens organisering och verksamhet – en historisk tillbakablick", *Penning- och valutapolitik*, nr 1, s. 66–107, Sveriges riksbank.
- Bergh, Andreas (2008), "Hur blev Sverige rikt och jämlikt?", *Ekonomisk debatt*, årgång 36, nr 5, s. 41–53.
- BIS (2016), *Statutes of the Bank for International Settlements*.
- Euro Summit Statement (2011), "Euro Summit Statement", statement of EU heads of state or government, 26 oktober 2011.
- Finansutskottet (2009), *Kredit till Island*, Finansutskottets betänkande 2008/09:FiU34.
- Finansutskottet (2010), *Villkoren för Sveriges kredit till Lettland*, Finansutskottets betänkande 2010/11:FiU13.
- Finansutskottet (2012), *Utlåning till Irland*, Finansutskottets betänkande 2011/12:FiU41.
- Johansson, Markus, Daniel Naurin och Rutger Lindahl (2019), "Samarbete och inflytande i EU:s ministerråd", *Europapolitisk analys*, Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps).
- Kommerskollegium (2021), *Sveriges utrikeshandel med varor och tjänster samt direktinvesteringar, helåret 2020*.
- Leung, Caroline (2020), *Riksbankens åtgärder under den globala finansiella krisen 2007–2010*, Riksbanksstudier, februari, Sveriges riksbank.
- OECD (2021), *OECD Economic Outlook*.
- Rooth, Ivar (1930), "Notenbanken und B.I.Z.", artikel i *Berliner Börsen-Courier*, 26 juni.
- Segendorf, Björn och Cecilia Skingsley (2022), "Ombyggnad pågår av de finansiella strukturerna", *Penning och valutapolitik*, nr 1, s. 23–36, Sveriges riksbank.
- Sveriges riksbank (2015), "Riksbanken ingår avtal med Ukrainas centralbank", pressmeddelande 2015-09-16.
- Sveriges riksbank (2020), "Sverige förlänger sina låneåtaganden till IMF", pressmeddelande 2020-10-22.
- Toniolo, Gianni (2005), *Central Bank Cooperation at the Bank for International Settlements, 1930–1973*, Cambridge University Press.

APPENDIX A – Ordlista

BIS – Bank for International Settlements: Banken grundades år 1930 och är därmed den äldsta internationella finansiella institutionen. En tidig uppgift för banken var att medverka i avvecklingen av det tyska krigsskadeståndet efter första världskriget. Banken ägs av 63 centralbanker världen över och har som syfte att stödja centralbankers strävan efter monetär och finansiell stabilitet genom internationellt samarbete. För detta ändamål bedrivs ett omfattande analys- och forskningsarbete, bland annat genom ett antal kommittéer och arbetsgrupper. Man fungerar också som värd åt vissa grupper, som bland annat Baselkommittén för banktillsyn som tar fram globala standarder för banktillsyn, och Financial Stability Board (FSB). BIS fungerar också som bank åt centralbanker. Banken har sitt säte i Basel, Schweiz.

FSB – Financial Stability Board: En organisation med representanter från centralbanker, tillsynsmyndigheter och finansdepartement, som grundades av G20 år 2009, med syfte att främja finansiell stabilitet genom att koordinera nationella finansiella myndigheter och internationella standardsättande gruppers arbete med att stärka reglering och tillsyn av den finansiella sektorn. FSB:s företrädare, Financial Stability Forum (FSF) grundades av G7-länderna år 1999. FSB:s sekretariat är beläget i Basel och finansieras av BIS. Medlemmar är myndigheter från Argentina, Australien, Brasilien, EU, Frankrike, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Kanada, Kina, Mexiko, Nederländerna, Ryssland, Saudiarabien, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sydafrika, Sydkorea, Turkiet, Tyskland och USA.

G20: En informell sammanslutning av länder utan någon fast organisation och med ett roterande ordförandeskap. Gruppen utropade sig år 2009 som det primära forumet för ekonomiskt samarbete. Medlemmar i gruppen är Argentina, Australien, Brasilien, EU, Frankrike, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Kanada, Kina, Mexiko, Ryssland, Saudiarabien, Storbritannien, Sydafrika, Sydkorea, Turkiet, Tyskland, USA. Spanien har en plats som permanent inbjuden gäst.

OECD – Organisation for Economic Cooperation and Development: Skapades 1961 ur den tidigare OEEC (Organisation for European Economic Cooperation), som i sin tur var en produkt av den så kallade Marshallplanen för Europas återuppbyggnad. Organisationen utgör ett samarbetsforum för medlemsländernas regeringar och syftar bl.a. till att främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning och en högre levnadsstandard i medlemsländerna.

IMF – International Monetary Fund: Grundades år 1944 som en av de två så kallade Bretton-Woods institutionerna (den andra är Världsbanken). IMF verkar för att det globala finansiella systemet ska vara stabilt och att det inte ska uppstå internationella finansiella kriser. IMF övervakar och analyserar utvecklingen i de 190 länder som är medlemmar. Organisationen ger också teknisk assistans och lånar ut pengar till länder som genomför ekonomiska anpassningsprogram. IMF:s styrelse består av representanter för IMF:s 24 valkretsar, där varje valkrets innefattar ett land eller en grupp av länder.